

5. Cİ MİLLETLER ARASI TABİATI KORUMA KONGRESİ

I. U. C. N. nin 5. ci oturumuna
Edinburgh'da Dernek adına katılan
Doç. Dr. YUSUF VARDAR

Derneğimizi nde dahil bulunduğu I.U.C.N.nin Edinburgh' ta 20 - 28 Haziran 1956 tarihleri arasında toplanan Beynelmîlel 5. ci Kongresine Derneğimiz adına, İdare Hey'etinin şahsımı seçmesi üzerine katıldım. Kongrenin ana hatları, cereyanı, edindiğim intibalar ve Derneğimiz için temin edilen neticeler aşağıda hülâsa edilmişlerdir :

- 1 — Kongrenin faaliyeti şu kısımlarda mütalea edilebilir :
 - a) Genel toplantılar,
 - b) Teknik ilmi çalışmalar,
 - c) Beynelmîlel film haftası,
 - d) Tabiatın korunması müzesi ve resim sergisi,
 - e) Ekskürsiyonlar.

2 — 19 Haziran saat 17 de merasimle başlıyan Beynelmîlel Tabii Filimler Haftası ve İngiltere'de tabii erozyonlarda tabiatın tahribi ile bunlara karşı alınan tedbirleri canlandıran kabartma modellerin teşhir edildiği müzenin açılarak gezilmesi ile kongre çalışmaları resmen başlamış oldu. Tabii filimler haftası programı kongrenin devam ettiği hafta süresince halka ve talebeye nisbeten ucuz fiatla tabiat ve tabiat korunmasına ait filimlerin gösterilmesinden ibaretti. Bu filimlerin hemen hemen hepsi renkli ve sesli idi. Çeşitli canlı varlıkların hayatları ve korunmaları zarureti filimlerin ana fikrini teşkil ediyordu ve filimlerin çoğu kuşlara aitti. Bu arada Türkiye'mizin Kuş Cenneti ve Birecik kel aylaklar kolonisine ait 20 dakikalık bir filim de özel bir seansta gösterilmiş ve mikrofona izahat verilmiştir.

3 — 20 Haziran sabahı saat 9 da şehrin içtima odasında yapılan genel oturumda, İskoçya'nın hükümet nezdindeki temsilcisinin kısa

açış nutku ile Kongre fiilen çalışmalarına başlamış oldu. Bu genel oturumda Birliğin faaliyetleri, çeşitli komisyonların çalışmaları, Birliğe gelen teklifler münakaşa ve mütalea edildi. Bu meyanda, Birliğe dahil olacak yeni dernekler konuşuldu. Burada özel olarak işaret etmek isteriz ki Türkiye Tabiatını Koruma Derneği de Birliğe kabul edilen dernekler arasında yer almıştır.

Birliğin; program, beka, halk, gençlik, eğitim, ziraat, nüfus arktik fauna adları altında çalışan muhtelif komisyonları Kongre devamınca faaliyetlerine devam etmişler ve muhtelif kararları genel oturuma sunmuşlardır. Bu cümleden olarak alınan mühim kararları şöylece sıralayabiliriz :

- Tabiatın korunması ve sevgisi geniş halk kütlelerine yayılmalıdır.
- Tabiatın korunması problemi gençliğe bir sevgi olarak aşılanmalıdır.
- Birliğin bekası insanlık için zaruridir, her tedbir alınmalıdır.
- Arktik faunaya büyük önem verilmeli, fok tahribi önlenmelidir.
- İnsan sayısının gıda maddelerine nazaran daha çok artması karşısında gıda kifayetsizliği yüzünden tabii kaynakların tahribini önleyecek ilmî ziraat ve yetiştiricilik çareleri ele alınmalıdır. Tabiat korunmasına aykırı bir tarzda yapılan ziraat önlenmelidir.
- Tabiat korunması problemleri okul programlarına dahil edilmelidir.
- Toprak plânlaştırılması ve kullanılması ilmî olarak ele alınmalı ve tabiatın korunması yönünden zararlı iptidaî usuller terkedilmelidir.
- Millî parkların önemi bizzat hükûmetler nezdinde kabul ettirilmelidir.

Genel oturumda bu çeşitli kararların ve tekliflerin konuşulması meyanında iki yıl sonraki genel kongrenin nerede yapılacağı meselesi de ele alınmış ve daha önce Birlik İdare Hey'etince hükümetimize izhar olunan İstanbul'da toplanma arzusu, Üniversitemizce de memnuniyetle karşılandığına dair mektup Birliğe takdim olunmuş ve alâka ile karşılanmıştır. Ancak, toplantı tarihinde çıkan bazı güçlükler dolayısıyla kat'i karar daha sonraya bırakılmıştır.

4 — Teknik ilmî toplantılar Kongre devamınca dört seksiyon halinde çalışmalarına devam etmişlerdir :

- I — Tabiat korunmasının ilmî esasları seksiyonu,

II — Miksomatoz problemi ve çalışmaları seksiyonu,

III — Tabiat korunması ile ilgili erozyonlar, arazi plânlaştırılması ve kullanılması seksiyonu,

IV — Tabiat korunması ile ilgili ekolojik problemler, seksiyonu.

Her seksiyon için takdim edilmiş aşağı yukarı 30 rapor bulunuyordu. Zamanın mahdut oluşu nazarı itibare alınarak her seksiyondan program komitesince seçilecek 5 - 6 raporun tebliği ve münakaşa edilmesi kabul edildi. Diğer raporların ise neşredilerek umuma arzı uygun görüldü.

Burada şuna işaret edelim ki, ufak tefek organizasyon aksaklıkları bir yana bırakılırsa Kongrede hakikaten çok enteresan konular ele alındı ve münakaşa edildi. Biz şahsen, memleketimiz için çok önemli olan bu meselelerin başka memleketlerde ne derecelere kadar ileri bir görüşle ele alınmış olduğunu müşahede etmiş olmakla en büyük kazancı sağladığımıza kaniiz. Teknik ilmi toplantılar sonunda her seksiyonun vardığı neticeler şöylece hülâsa edilebilir :

— Tabiat korunmasının ilmi esaslarının tesbiti şarttır ve bu esaslardan bütün dünyayı haberdar etmek zaruridir. Bunun için Birliğe bağlı iktidarlı ökoloğlardan ibaret bir komisyon kurulmalıdır.

— Özel önemi haiz fauna ve flora korunması için hükümetleri harekete getirmek, millî parklar üzerinde durmak zaruridir.

— Miksomatoz problemi üzerinde, tabiat korunması, ilmi ve ekolojik bakımlardan durmak ve önemini küçümsememek şarttır. Bunun için uzun vadeli, sistemli ilmi bir araştırmayı plânlaştırmak lâzımdır.

— Toprak kullanılması ve erozyonların ekolojik şartlarını tesbit ve tayin etmek elzemdir. Bunun için özel hey'etlerin kurulması zaruridir. Biolojik gelişimle ahenkli olarak toprak kullanılması ve arazi plânlanması ayarlanmalıdır ve bu hususta tavsiyeler yapacak hey'etler ihdas olunmalıdır.

— Tabii menba'ların danping'ini önlemek, malî imkânlar nisbetinde önemli bölgelerin ekolojik problemlerini tetkik ettirmek ve eksperler tahsis etmek elzemdir.

Netice olarak, hangi sebeplerle olursa olsun tabiatın tahrip edilişi ve menbalarının tüketilişi durdurulmalı ve gelecek nesillere mümkün mertebe az tahrip edilmiş bir tabiat teslim etmek Birliğin esas gayesi olmalı ve faaliyetleri bu yönde teksif edilmelidir.

5 — Kongrenin ekskürsiyonlarını iki kısımda incelemek mümkündür :

a) Kongre devamı içinde bir, birbuçuk günlük Pitlochry, gezisi,

b) Kongre hitamında başlıyan uzun ve çeşitli bölgelere yapılan geziler,

Maalesef malî sebeplerden dolayı ancak Kongre devamında yapılan Pitlochry gezisine katılabildi. Bu gezilerde bilhassa İskoçya bölgesinde sun'î ormancılık, arazi plânlaştırılması ve buna paralel olarak alınan tabiat korunması tedbirleri ile istihsal olunan neticeler gösterilmiş ve bununla ilgili konular üzerinde izahlar verilmiştir.

31 millete mensup 306 küsur delegenin katıldığı kongre, böylece 28 Haziran 1956 günü akşamı saat 19da müstereken yenen yemekten sonra kapanmıştır.

6 — I.U.C.N. Genel Sekreteri T. PHILIPPS ile yapılan özel bir konuşmada Derneğimize Birlik, F.A.O. ve UNESCO neşriyatının ücretsiz gönderilmesi, imkân nisbetinde filim yardımı yapılması, nihayet tabiat korunmasının esaslarını vaz'eden bir, iki kitabın Türkçe olarak tab'ettirilmesinde müzaheret etmelerini rica ettik. Böylelikle de Derneğimize fayda sağlayacak bir durum ihdasına çalıştık. Birlik Genel Sekreteri, bizzat Prof. S. İNAL'ın da huzuru ile yine şifahî verdikleri cevapta üç teşekkürün de neşriyatının ekserisinin parasız gönderilebilmesinin mümkün olduğunu, imkân buldukça filim yardımında bulunulabileceğini ve gelen neşriyat içinden tabiat korunması ile ilgili tarafımızdan tensip olunacak bir iki eserin Türkçe olarak UNESCO yardımı ile bastırılabilceğini vaad ettiler.

Derneğimizin bu hususlarda ve bilhassa kitap tercümesi hususunda hassasiyetle durmasını ve Genel Sekreterlikle bu husustaki teması aksatmamasını önemle rica eder, bu vesile ile Yönetim Kurulu arkadaşlarıma tekrar teşekkürlerimi sunarım.